

מדינת ישראל – המשרד להגנת הסביבה
ע"י ב"כ עוה"ד לפידות, מלכיאור, אברמוביץ' ושות'
מרחוב קריית המדע 11, ת.ד. 45134, ירושלים 91451
טל: 02-5638070 פקס: 02-5638071

המאשימה

- נ ג ד -

1. קומפוסט שלוחות - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, 3-005317-57
ד.נ עמק בית שאן, קיבוץ שלוחות 1091000

2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
4. [REDACTED]
5. [REDACTED]
6. [REDACTED]
7. [REDACTED]
8. [REDACTED]
9. [REDACTED]
10. [REDACTED]

הנאשמים

כתב אישום

הנאשמים הנ"ל מואשמים בזה כדלקמן:

א. רקע כללי

1. עניינו של כתב אישום זה הוא ברישומים ובדיווחים כוזבים שנעשו באופן שיטתי ומתמשך של פינוי וקליטת בוצה; כך גם כתב האישום עוסק בהשלכות שיטתיות ומתמשכות של בוצה גולמית בשטחים חקלאיים ברשות הרבים כמפורט להלן, בניגוד לכל דין ואשר עלולות לגרום למפגעים סביבתיים חמורים, מפגעי ריח, זיהום מקורות מים, מפגע חזותי קשה, התרבות בעלי חיים ומזיקים, ובפועל גם יוצרת יתרון מסחרי-תחרותי לא הוגן בהשוואה לעסקים שפועלים כדין.

2. ממועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, אך עובר למועדים הרלוונטיים לכתב אישום זה ולמצער מיום 25 בינואר 2010, הייתה אחזקות שלוחות - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, 4-57-004708 (להלן: "אג"ח שלוחות") בעלת שליטה וזכויות בשטח בגוש 22968, חלקה בקיבוץ שלוחות (להלן: "השטח").
3. נאשמת 1 הינה אגודה שיתופית חקלאית הרשומה כדין בישראל מיום 19 לינואר 2010 אשר התאגדה על-ידי אג"ח שלוחות, נאשם 3 ואדם נוסף על-פי הסכם מחודש ינואר 2010 (להלן: "ההסכם") לצורך ייצור קומפוסט לשימוש של קיבוץ שלוחות בשטח (להלן: "האתר").
4. נאשמת 2 הנה חברה פרטית הרשומה כדין בישראל מיום 22 לדצמבר 2008. החל מיום 1 במרץ 2013 ובכל המועדים הרלוונטיים לכתב אישום זה, הפעילה נאשמת 2 בצוותא עם הנאשמת 1 ועל-פי חוזה שחתמה עמה, את האתר (החוזה נחתם בפועל רק ביום 29 באוקטובר 2014, אך קובע הוראה רטרואקטיבית לתוקף ההתקשרות) (להלן: "העסק").
5. נאשם 3, בכל המועדים הרלוונטיים לכתב אישום זה היה מנהלו של האתר ומנהלה הכללי של נאשמת 2 ובעל המניות היחיד (100%) בה. בנוסף, נאשם 3 נמנה בין מייסדיה וחבר ועד ההנהלה בנאשמת 1.
6. בכל המועדים הרלוונטיים לכתב אישום זה, היו ארבעת המשאיות תוצרת וולוו, מ.ר. 31-503-56, מ.ר. 78-219-36, מ.ר. 52-866-74 ומ.ר. 31-399-56 (להלן: "המשאיות"), הנגרר תוצרת ג'נסטיל מ.ר. 72-503-91 והנגרר תוצרת ג'נסטיל מ.ר. 75-599-95 בבעלות הנאשמת 2.
7. בכל המועדים הרלוונטיים לכתב אישום זה, היו נגרר תוצרת חרש אשדוד מ.ר. 15-788-17 ונגרר תוצרת ע.ג.מ. מ.ר. 00-199-53 בבעלות הנאשם 3.
8. הנאשם 4 היה, בכל המועדים הרלוונטיים לכתב אישום זה חבר וועד ההנהלה בנאשמת 1, שימש איש הקשר של קיבוץ שלוחות אל מול העסק וביחד עם נאשם 3 הוא נציג העסק אל מול הרשות המקומית ומתוקף תפקידיו אלו הוא נושא משרה בתאגיד.
9. הנאשם 5 היה, בתקופה הרלבנטית לכתב אישום זה, מנהל האתר מטעם הנאשמת 2 ומתוקף תפקידו הוא נושא משרה בתאגיד.
10. הנאשם 6 היה, בתקופה הרלבנטית לכתב אישום זה, סדרן העבודה ואחראי על המשאיות והנהגים באתר מטעם נאשמת 2.
11. בכל המועדים הרלבנטיים לכתב אישום זה עבדו הנאשמים 7, 8, 9 ו-10 כנהגים אצל הנאשמת 2.
12. בכל המועדים הרלוונטיים לכתב האישום היה לנאשמת 1 רישיון עסק זמני מס' 792 מטעם מועצה אזורית עמק המעיינות להפעלת אתר קומפוסט באתר לפי פריט 5.1 ג' בתוספת לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג – 2013, אשר חודש מעת לעת (להלן: "רישיון העסק").
13. ביום 24 ביולי 2013 הותנו תנאים ברישיון העסק מטעם המשרד להגנת הסביבה (מס' תיק של המשרד להגנת הסביבה 673668/3) (להלן: "תנאי רישיון העסק"), אשר נכנסו לתוקף עם הנפקתו של רישיון העסק.
14. תנאי רישיון העסק קבעו, בין היתר, כדלקמן:

א. הגדרות
 "בוצה" - כהגדרתה בתקנות המים (מניעת זיהום מים) (שימוש בבוצה וסילוקה), התשס"ד-2004.

"בוצה מיוצבת" ובוצה סוג א' – כהגדרתן בתקנה 2 לתקנות המים (מניעת זיהום מים)(שימוש בבוצה וסילוקה), התשס"ד-2004.

"בעל עסק" – לרבות כל אחד מאלה:

1. בעל העסק;
2. המחזיק בעסק;
3. בעל רישיון העסק;
4. האדם שבהשגחתו, בפקוחו או בניהולו פועל העסק;

"קומפוסט" – התוצר המיוצב וההיגייני של תהליך הקומפוסטציה שעבר שלב תרמופילי; ועומד בדרישות התקן הישראלי – ת"י 801 לקומפוסט.

"קומפוסטציה" – תהליך פירוק ביולוגי אירובי של חומרים אורגניים, (בוצה, זבל בעלי חיים וגזם) בתנאי מבוקרים של טמפרטורה (תוך מעבר דרך שלב תרמופילי), איזור ורטיביות, כאשר התוצרים הסופיים של הפירוק הם חומר אורגני מיוצב, מים, CO₂ ומינרלים;

"תקן ישראלי 801 לקומפוסט" – תקן של מכון התקנים הישראלי, החל על קומפוסט המשמש לשימושים חקלאיים ומצעים מנותקים מהקרקע ולגינון...

ג. כללי

...
4. כמות הבוצה מטיפול בשפכים שתקלט בעסק לא תגדל מ- 11,000 טון לשנה [כמות זהה לכמות המותרת בתנאים הקודמים לרישיון העסק מיום 20 ביוני 2012 מספר תיק 673668/2 – י.ש.].
ביום 18 במאי 2014 אישר המשרד להגנת הסביבה לעסק להגדיל את כמות הבוצה הנקלטת ל- 35,000 טון לשנה.

ט. הובלה

1. הובלת בוצה ממכונני טיהור שפכים וזבל בע"ח, תתבצע באופן ישיר מהמקור (מט"ש, רפת, לול, דיר וכו') לעסק ללא תחנות ביניים.

יא. תהליך קומפוסטציה

1. בעל העסק יבצע טיפול בבוצה בתהליך קומפוסטציה שמטרתו הבאת הבוצה לאיכות בוצה סוג א'. עפ"י דרישות לתהליך כמפורט להלן (כאמור בתנאי רישיון העסק – י.ש.).

יג. יישום קומפוסט בחקלאות

1. השימוש קומפוסט לדישון או טיוב קרקע בחקלאות יבוצע רק כאשר הקומפוסט עומד בכל הפרמטרים המצטברים הנאים:
1.1. עומדים בדרישות האיכות שבתקן ישראלי 801 לקומפוסט.
1.2. עומדים בהגדרה של בוצה סוג א' בתקנות המים (מניעת זיהום מים)(שימוש בבוצה וסילוקה), התשס"ד-2004.

טו. רישום דיווח

5. דיווח חודשי:

5.2. הדו"ח החודשי יכלול:

5.2.1. פרטים אודות הבוצה שנקלטה בעסק: מקור הבוצה, תאריך קליטת הבוצה, משקל סה"כ הבוצה היומית, אחוז החומר היבש בבוצה ומשקל החומר היבש.

15. ביום 24 באוגוסט 2014, התקשרה הנאשמת 2 עם חברת א.ל.ד. איכות הסביבה בע"מ המפעילה, בין היתר, מכון טיהור שפכים בנתניה (להלן: "מט"ש נתניה") להשאלת מכולות, פינוי בוצה מהמט"ש והפיכתו לקומפוסט באתר.

16. ביום 10 בנובמבר 2013, התקשרה הנאשמת 2 עם איגוד ערים אזור חיפה ביוב המפעיל מכון לטיהור/טיפול בשפכים בחיפה (להלן: "מט"ש חיפה") לפינוי וסילוק בוצת שפכים לייצור קומפוסט באתר.

17. במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, אך עובר למועדים בכתב האישום התקשרה הנאשמת 2 עם חברת ג'י. אי. אס. תפעול מתקנים בע"מ, ח.פ. 51-195029-7, המפעילה מכון לטיהור/טיפול בשפכים בעכו (להלן: "מט"ש עכו") לפינוי בוצה ממט"ש עכו והפיכתה לקומפוסט באתר.

ב. תיאור העובדות המהוות את העבירה

18. כמפורט באריכות בכתב אישום זה, במהלך התקופה שלפחות בין מרץ 2013 לבין 3 בדצמבר 2014, ניהלו הנאשמים 1 עד 6 את האתר תוך הפרת תנאי רישיון העסק בכך שקלטו בוצה בהיקף גדול בהרבה מהמותר על-פי התנאים; כך גם רשמו ודיווחו הנאשמים 1, 2, 3, ו-5 דיווחים חודשיים כוזבים, הן למשרד להגנת הסביבה והן לקיבוץ בעניין כמויות הבנצה שנקלטה באתר, גם על דרך מחיקת רישומי בוצה שנאספה ממט"ש נתניה, מט"ש חיפה ומט"ש עכו במטרה להגדיל את היקף עבודתם שלא על-פי תנאי רישיון העסק;

כמו כן, כתב האישום עוסק בפינוי, סילוק והשלכות שיטתיות ומתמשכות של בוצה גולמית, על ידי הנאשמים, בין בעצמם ובין בצוותא, ישירות אל שטחים חקלאיים ברשות הרבים ללא שעברה קודם לכך תהליך קומפוסטציה כנדרש תוך גרימת מפגעים סביבתיים חמורים ובכלל זה, חשש לזיהום מקורות מים, לכלוך רשות הרבים וגרימת ריח חזק או בלתי סביר, והכל כמפורט בכתב אישום זה. יודגש כי בשל מחיקת התעודות האמורות, לא ניתן לאמוד באופן מדויק את כמות ההשלכות שבוצעו בפועל המוערכות במספר רב של מקרים.

19. ביום 25 באוקטובר 2014 ובשעה 12:22 לערך, פינה נאשם 7 בשם ועבור העסק, בוצה ממט"ש חיפה באמצעות משאית מ.ר. 74-866-52 ונגרר מ.ר. 15-788-17. לאורך תוואי נסיעת המשאית נדף ריח חזק או בלתי סביר מהמשאית והנגרר. בשעה 13:05 לערך, השליך הנאשם 7 את הבוצה הנ"ל בשטח חקלאי ברשות הרבים בסמוך לכביש 675, מול הכניסה לשוב ניר יפה בסמוך לנ.צ. 224386/719368.

20. ביום 28 באוקטובר 2014 ובשעה 23:40 לערך, פינה נאשם 7, בשם ועבור העסק, בוצה ממט"ש חיפה באמצעות משאית מ.ר. 74-866-52 ונגרר מ.ר. 15-788-17. בשעה 00:21 לערך (29 באוקטובר 2014), נכנס נאשם 7 לשטח החקלאי של קיבוץ מרחביה ושם השליך את הבוצה הנ"ל ברשות הרבים בסמוך וצפונית לכביש 71, בסמוך לנ.צ. 230423/722297.

21. בסיום שיעור ביום 29 באוקטובר 2014 ובשעה 11:30 לערך, במקום בו השליך נאשם 7 כאמור לעיל בסעיפים 19 ו-20, נמצא כי הבוצה פוזרה בשטח, כמו כן בשטחים החקלאיים של מרחביה נראו מספר ערימות של בוצה.

22. ביום 30 באוקטובר 2014 ובשעה 09:22 לערך, פינה נאשם 10, בשם ועבור העסק, בוצה ממט"ש נתניה באמצעות משאית מ.ר. 36-219-78 ונגרר מ.ר. 91-503-72. לאורך תוואי נסיעת המשאית נדף ריח חזק או בלתי סביר מהמשאית והנגרר. בשעה 10:50 לערך, השליך הנאשם 10 את הבוצה הנ"ל בשטח האמור בסעיף 20 לעיל.

23. ביום 9 בנובמבר 2014 ובשעה 08:12 לערך, פינה נאשם 9 בשם ועבור העסק, בוצה ממט"ש חיפה באמצעות משאית מ.ר. 74-866-52 ונגרר מ.ר. 15-788-17. בשעה 09:30 לערך, נכנס נאשם 9 לשטח החקלאי מול הכניסה לקיבוץ מרחביה ושם השליך את הבוצה הנ"ל ברשות הרבים בסמוך לנ.צ. 230741/722188. בו ביום, באותו מקום ובשעה 10:18 לערך, הושלכה פסולת הנראית כבוצה ממשאית מ.ר. 56-503-31 שזוהת נהגה איננה ידוע במדויק למאשימה.

24. ביום 10 בנובמבר 2014, בשעה 17:45 לערך, פינה נאשם 6 בשם ועבור העסק, בוצה ממט"ש עכו באמצעות משאית מ.ר. 74-866-52 ונגרר מ.ר. 53-199-00. בשעה 20:29 לערך, נכנס נאשם 6 לשטח החקלאי מול הכניסה לקיבוץ מרחביה ושם השליך את הבוצה הנ"ל ברשות הרבים בסמוך לנ.צ. 230568/722054.

25. ביום 11 בנובמבר 2014 ובשעה 11:15 לערך, פינה נאשם 10 בשם ועבור העסק, בוצה ממט"ש נתניה באמצעות משאית מ.ר. 36-219-78 אליה רתומה עגלה מ.ר. 91-503-72. בשעה 12:46 לערך, נכנס נאשם 10 לשטח החקלאי מול הכניסה לקיבוץ מרחביה ושם השליך את הבוצה הנ"ל ברשות הרבים.

26. ביום 12 בנובמבר 2014 ובשעה 09:35 לערך, הושלכה בוצה ממשאית מ.ר. 56-399-31 שאליה רתומה עגלה שמספרה וזהות נהגה אינם ידועים למאשימה, בשטח חקלאי ברשות הרבים מול הכניסה לקיבוץ מרחביה בסמוך לנ.צ. 230796/721781.

27. בו ביום ובשעה 10:50 לערך, פינה נאשם 8 בשם ועבור העסק, בוצה ממט"ש נתניה באמצעות משאית מ.ר. 56-503-31 אליה רתומה עגלה מ.ר. 95-559-75. בשעה 11:26 לערך, נכנס נאשם 8 לשטח החקלאי מול הכניסה לקיבוץ מרחביה ושם השליך את הבוצה הנ"ל ברשות הרבים בסמוך לנ.צ. 230798/721809.

28. ממצאי דגימת הבוצה שניטלו בימים 9 ו-12 בנובמבר כאמור לעיל, העידו כי הבוצה מכילה מזהמים בריכוזים גבוהים האסורים לפיזור בשטח קומפוסט:

	אבץ (Zn)	ניקל (Ni)		
430,000	3351	113	30635	9.11.2014
24,000			30638	12.11.2014
120,000			30639	

* תקנות המים (מניעת זיהום מים) (שימוש בבוצה וסילוקה), התשס"ד-2004.

29. השטחים בהם הושלכה הבוצה באזור קיבוץ מרחביה ממוקמים באגן היקוות של נחל שונם ובקרבת אקוויפר שעון (בעומק של 15 מטר בלבד מתחת לפני הקרקע) כמו גם בתחום אקוויפר הגלילי התחתון. קיים חשש לזיהום מי תהום המצויים בקרבת פני השטח ולזיהום נחלי האזור בתשטיפי נגר עילי משדות המטופלים בבוצה.

30. במסגרת פעילות האתר ולשם קידומו, הגדלת תפוקתו שלא על-פי תנאי רישיון העסק מעבר למכסה של 35,000 טון בשנה והגדלת הרווחים, רשמו ודיווחו הנאשמים 1 עד 3 ו-5 דיווחים חודשיים כוזבים למחוז צפון של המשרד להגנת הסביבה ולקיבוץ על דרך מחיקת חלק מרישומי בוצה שאספו ממט"ש נתניה, מט"ש חיפה ומט"ש עכו, לפיהם כמויות הבוצה שנקלטה באתר לא חרגה מהמכסה המותרת על אף שבפועל הייתה גדולה בעשרות אחוזים כמפורט להלן:

חודש	בוצה שנכנסה בתקופה 1 (ק"ג)	חודש	בוצה שנכנסה בתקופה 2 (ק"ג)	תוספת כניסת בוצה מ-3 מט"שים בתקופה 2
פברואר 2013	16,760	מרץ 2014	1,700,044	
מרץ 2013	1,752,120	אפריל 2014	75,170	
אפריל 2013	2,953,814	מאי 2014	2,661,255	

מאי 2013	2,467,090	יוני 2014	2,851,670	
יוני 2013	2,451,575	יולי 2014	3,005,270	
יולי 2013	2,434,225	אוגוסט 2014	3,887,370	2,674,600
אוגוסט 2013	2,874,529	ספטמבר 2014	2,902,550	3,720,940
ספטמבר 2013	2,183,060	אוקטובר 2014	3,388,240	3,663,180
אוקטובר 2013	2,185,800	נובמבר 2014	11,843,980	352,730
נובמבר 2013	2,466,770	עד 03/12/2014	359,300	
דצמבר 2013	2,488,620			
ינואר 2014	2,556,430			
פברואר 2014	3,955,520			
סוף תקופה 1	30,786,313	סוף תקופה 2	43,086,299	

- עמודה "בוצה שנכנסה בתקופה 1" - מראה כניסות בוצה בלבד מתחילת הפעילות של אתר קומפוסט שלוחות בסוף חודש בפברואר 2013 ועד סוף פברואר 2014.

- עמודה "בוצה שנכנסה בתקופה 2" - מראה כניסות בוצה בלבד מתחילת חודש מרץ 2014 ועד מועד תפיסת המסמכים 3/12/2014, כלומר 3 חודשים לפני תום תקופת 2 בפועל.

- עמודה "תוספת כניסת בוצה מ-3 מט"שים בתקופה 2" - מראה כניסות בוצה נוספות שנמחקו בחומר שנתפס ומופיעות בתעודות משלוח שהונפקו במט"שים ונתפסו במט"שים במסגרת תיקי החקירה שנפתחו.

31. בד בבד, דיווחו הנאשמים 1 עד 3 ו- 5 למט"ש עכו ולמט"ש נתניה, שלא היו מצויידים במשקל והסתמכו על שקילת המשאיות רק באתר, על רישום משקל בוצה גדול יותר ממה שפונה בפועל, וזאת במטרה להגדיל את רווחיהם. בסך הכל, כתוצאה מהפרות, של אי דיווח אמת כאמור לעיל, הניבה לנאשמים 1 עד 3 ו- 5 בתקופה של חודש אוגוסט עד נובמבר 2014 ורק עבור מט"ש נתניה, מט"ש עכו ומט"ש חיפה שנבדקו, רווח של כמיליון מאתיים ושתיים עשרה אלף ושש מאות עשרים ושש (1,212,626) ש"ח.

מחיקת תעודות	רישום על תעודות		סה"כ לא מדווח למשרד/קיבוץ		מט"ש
	הפרש בשי"ח	הפרש בטונות	הפרש בשי"ח	הפרש בטונות	
נתניה	244,566	192	23,007	2,230	267,573
חיפה	868,819			7,555	868,819
עכו	69,568	78	6,665	897	76,233
סה"כ	1,182,954	270	29,673	10,682	1,212,626

* לעניין עמודות "מחיקת תעודות" - זה הפרש בין תעודות שהופיעו בריכוז שנשלח למט"שים לריכוז תעודות משלוח שנתפסו ו/או הועברו למשרד וקיבוץ דיווח על קליטת בוצה באתר שלוחות.

32. במעשים ובמחדלים המתוארים לעיל, הפרו ו/או לא קיימו הנאשמים 1 עד 6 את תנאי ההיתר הזמני.

33. במעשים ובמחדלים המתוארים לעיל, לא נמנעו הנאשמים, מכל פעולה המזהמת מים או עלולה לגרום לזיהום מים, במישרין או בעקיפין, מיד או לאחר זמן, השליכו פסולת ברשות הרבים ולכלכו את רשות הרבים, סילקו פסולת שלא כדין (ריבוי עבירות).

34. במעשיהם ומחדליהם המתוארים לעיל, הפרו הנאשמים 3 עד 6 את חובתם כנושאי משרה בנאשמות 1 ו- 2 לפקח ולעשות כל שניתן כדי למנוע את העבירות המתוארות לעיל, בידי הנאשמות 1 ו- 2 או מי מטעמן.

ג. הוראות החיקוקים שלפיהן מואשמים הנאשמים, למעט נאשם 4:

1. ביצוע פעולה המזהמת או העלולה לגרום לזיהום מים – עבירות לפי סעיף 220 בידח עם סעיף 20כא(א) לחוק המים, תשי"ט-1959. ביחס לנאשמים 3, 5 ו- 6 גם לפי סעיף 20כב לאותו חוק (ריבוי עבירות).

2. איסור לכלוך והשלכת פסולת ופסולת בניין ברשות הרבים - עבירות לפי סעיפים 13(ב)(1), 13(ג)(א)(14) יחד עם סעיף 2 לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 (ריבוי עבירות).

3. סילוק ופינוי פסולת שלא כדין - עבירות לפי סעיפים 13(ב)(א4) ו- 7(ד) לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 (ריבוי עבירות).

ביחס לנאשמים 12 עד 5 בלבד:

4. הפרה ואי קיום תנאים ברישיון עסק - עבירה לפי סעיפים 14, 4 ו- 7 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968. ביחס לנאשמים 3 עד 5 גם לפי סעיף 15(2) לאותו חוק.

ביחס לנאשמים 3 עד 6 בלבד:

5. הפרת אחריות נושא משרה בתאגיד - עבירות לפי סעיף 15 לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984 (ריבוי עבירות).

ד. עדי התביעה

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]
3. [REDACTED]
4. [REDACTED]
5. [REDACTED]
6. [REDACTED]
7. [REDACTED]
8. [REDACTED]
9. [REDACTED]
10. [REDACTED]
11. [REDACTED]
12. [REDACTED]
13. [REDACTED]
14. [REDACTED]
15. [REDACTED]
16. [REDACTED]
17. [REDACTED]